

ఏపీలో సహకార ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించింది..?

సహకార సంస్థలు - సూక్ష్మ విత్త సంస్థలు

- ★ 'అందరి కోసం తను, తన కోసం అందరు' అనేది సహకార వ్యవస్థకు మూల సూత్రం.
- ★ 19వ శతాబ్దంలో ఇంగ్లండ్‌లో మొదటగా సహకార ఉద్యమం ప్రారంభమైంది. అయితే భారతదేశంలో మాత్రం 1904లో ఈ ఉద్యమం ఆరంభమైంది.
- ★ ప్రపంచ సహకార సంస్థల పితామహుడిగా రాబర్ట్ ఉవెన్ (ఇంగ్లండ్) ప్రసిద్ధి పొందారు.
- ★ భారతదేశ సహకార సంస్థల పితామహుడిగా 'పేట్రిక్ నికల్సన్'ను పేర్కొంటారు.
- ★ భారతదేశంలో సహకార సంస్థల నిర్మాతగా జవహర్ లాల్ నెహ్రూ పేరు పొందారు.
- ★ ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వేమవరపు రామదాసు పంతులు సహకార ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించారు.
- ★ సహకార సంస్థలను అభివృద్ధి చేసి ఉమ్మడి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నిర్మాతగా భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యను పేర్కొంటారు.
- ★ 2012ను సహకారసంస్థల సంవత్సరంగా ప్రకటించారు.
- ★ ఏటా నవంబరు 14 నుంచి 20 వరకు వారోత్సవాలు నిర్వహిస్తారు.

సహకార సంస్థల లక్షణాలు

- ◆ సహకార సంస్థల్లో కనిష్ట సభ్యుల సంఖ్య 10. గరిష్టంగా ఇంతమంది సభ్యులుండాలన్న నిబంధన లేదు
- ◆ సభ్యులంతా వయోజనులై ఉండాలి. అంతేకాదు ఒకే రంగానికి చెందినవారై ఉండాలి.
- ◆ ప్రతి సభ్యునికీ ఒక ఓటు ఉంటుంది.
- ◆ సభ్యులు సేవాభావంతో ఉండాలి.
- ◆ సభ్యులకు స్వచ్ఛంద ఓటు హక్కు ఉంటుంది.
- ◆ 1964 చట్టం ప్రకారం రిజిస్ట్రేషన్ పొందాలి.
- ◆ 1904లో చేసిన సహకార సంఘాల చట్టం వరపతి సంఘాలకు మాత్రమే వర్తించేది. 1912 తరువాత ఈ చట్టాన్ని అన్ని రకాల సహకార సంఘాలకు వర్తింపజేశారు.

సహకార సంస్థల పతాకం

- ★ 1923లో ఫ్రెంచ్ సామాజిక వేత్త ఛార్లెస్ ఫోరియర్ ఈ పతాకాన్ని తయారు చేశారు. దీనిని 1925లో ఆమోదించారు.
- ★ ఇంద్రధనుస్సులో గల రంగులను దృష్టిలో ఉంచుకొని పతాకాన్ని తయారు చేశారు. ఇంద్రధనుస్సును రైతులు వర్షానికి సూచికగా భావిస్తారు.

పతాకంలో రంగులు - ప్రతీకలు

- ◆ ఎరుపు - అంకితభావం
- ◆ నారింజ - స్నేహం
- ◆ పసుపు - శాంతి
- ◆ ఆకుపచ్చ - ఆర్థికాభివృద్ధి
- ◆ నీలం - ఆత్మ శుద్ధి
- ◆ ముదురు నీలం - సమానత్వం
- ◆ ఊదా - నీతి

పరిణామ క్రమం

- ★ 1901లో లార్డ్ కర్జన్ నియమించిన ఎడ్వర్డ్ లా కమిటీ సిఫారసుల మేరకు 1904లో మొదటి సహకార చట్టం ఏర్పడింది.
- ★ 1919 మాంటేగ్ ఛెమ్స్ఫర్డ్ సంస్కరణల్లో భాగంగా సహకార వ్యవస్థను రాష్ట్రాలకు అప్పగించారు. దీనితో వివిధ రాష్ట్రాల్లో సహకార సంఘాల చట్టాలు చేశారు.
 - ◆ 1925 - బాంబే సహకార సంఘాల చట్టం
 - ◆ 1932 - హైదరాబాద్ సహకార సంఘాల చట్టం
 - ◆ 1932 - మద్రాస్ సహకార సంఘాల చట్టం
 - ◆ 1934 - మద్రాస్ భూమి తనఖా బ్యాంకుల చట్టం
 - ◆ 1935 - బీహార్ సహకార సంఘాల చట్టం
 - ◆ 1940 - బెంగాల్ సహకార సంఘాల చట్టం
- ★ 1963లో లాల్ మోహతా కమిటీ సిఫారసుల మేరకు ఎన్‌సీడీసీ ఏర్పడింది.
- ★ 1954లో అనంతపురం జిల్లా గుంతకల్లులో ఆంధ్రా కో ఆపరేటివ్ స్పిన్నింగ్ మిల్లు (ది నేషనల్ కో ఆపరేటివ్

గ్రూప్స్ ప్రత్యేకం

గ్రామీణాభివృద్ధి

డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్) ఏర్పడింది. ఇది ఆసియాలోనే మొదటి కో ఆపరేటివ్ స్పిన్నింగ్ మిల్లు. దీనిని 1991 జూలైలో మూసివేశారు.

- ★ 1973లో సహకార ట్రైబ్యునల్ 'ముంబై'లో ఏర్పడింది. 1993లో హైదరాబాద్, విజయవాడల్లో, 2003లో వరంగల్, విశాఖపట్టణాల్లో సహకార ట్రైబ్యునల్స్‌ను ఏర్పాటు చేశారు.

ఏక గవాక్ష విధానం

- ★ 1975లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆర్.కె. హజారియ అధ్యక్షతన సహకార పరపతి వ్యవస్థను సమీక్షించేందుకు ఒక కమిటీని నియమించింది.
- ★ ఈ కమిటీ రైతులకు అందించే స్వల్ప కాలిక, మధ్య కాలిక, దీర్ఘ కాలిక పరపతి అంతా ఒకే చోట లభించే విధంగా ప్రస్తుతమున్న సహకార పరపతి సంస్థల నిర్మాణాన్ని మార్చి ఏక గవాక్ష విధానాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని సూచించింది.
- ★ 1982లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఏక గవాక్ష విధానానికి సంబంధించి మోహన్ కందా అధ్యక్షతన ఒక కమిటీని నియమించారు. ఇందులో యు. బి. రాఘవేంద్ర రావు, ఎస్. కె. ఆరోరా, కె. ఆర్. కమలనాథన్ సభ్యులుగా ఉన్నారు.
- ★ ఈ కమిటీ నివేదిక ఆధారంగా 1983 జూన్ 15న ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఒక పథకాన్ని తయారుచేసి కేంద్రానికి పంపింది
- ★ 1985 ఆగస్టులో కేంద్రం ఏపీ పథకాన్ని పరిశీలించేందుకు కె. ఆర్ అర్ధనారీశ్వరన్ అధ్యక్షతన ఒక కమిటీని నియమించింది.
- ★ 1987లో కేంద్రం ఏక గవాక్ష పరపతి విధానానికి ఆమోదం తెలిపింది.
- ★ భారతదేశంలో ఏక గవాక్ష విధానాన్ని మొదటగా 1987లో అమలు చేసిన రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మొదటగా అనంతపురం, గుంటూరు, నిజామాబాద్‌ల్లో ఈ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు.

సహకార సంస్థలు - రాజ్యాంగ హోదా

- ★ 2007లో శివాజీరావ్ పాటిల్ కమిటీ సిఫారసుల మేరకు సహకార సంస్థలకు రాజ్యాంగ హోదా కల్పించారు.
- ★ ఇందుకోసం 97వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టాన్ని చేసి 9 (బి) భాగంలో 243 (ZH) నుంచి 243 (ZT) వరకు నూతనంగా 13 ఆర్టికల్స్‌ను ప్రవేశపెట్టారు.
 - ◆ 243 (ZH) - సహకార సంస్థల నిర్వచనం
 - ◆ 243 (ZI) - సహకార సంస్థల రిజిస్ట్రేషన్
 - ◆ 243 (ZJ) - సహకార సంస్థల కాలపరిమితి
 - ◆ 243 (ZK) - సహకార సంస్థల ఎన్నికలు

- ◆ 243 (ZL) - సహకార సంస్థల రద్దు
- ◆ 243 (ZM) - సహకార సంస్థల అకౌంట్లు, ఆడిట్లు
- ◆ 243 (ZN) - సహకార సంస్థలను ఆరు నెలలకోసారి సమావేశ పరచాలి
- ◆ 243 (ZO) - సమాచారాన్ని పొందే హక్కు
- ◆ 243 (ZP) - వార్షిక నివేదికలు తయారు చేయడం
- ◆ 243 (ZQ) - నిధుల దుర్వినియోగం, క్రమశిక్షణ
- ◆ 243 (ZR) - బహుళ రాష్ట్ర సహకార సంస్థలు
- ◆ 243 (ZS) - కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాల్లో సహకార సంస్థలు
- ◆ 243 (ZT) - చట్టం అమలు కాక పూర్వం ఉన్న సహకార చట్టాలు, ఈ చట్టం అమల్లోకి వచ్చిన సంవత్సరం తరువాత రద్దవుతాయి.

అభ్యాస ప్రశ్నలు

1. సహకార సంస్థల పథకాన్ని తయారు చేసింది?
 - ఎ) వేమవరపు రామదాసు పంతులు
 - బి) పేట్రిక్ నికల్సన్
 - సి) ఛార్లెస్ ఫోరియర్
 - డి) నెహ్రూ
2. పతాకంలో రంగులకు సంబంధించి తప్పుగా ఉన్నదాన్ని గుర్తించండి.
 - ఎ) ఎరుపు - అంకిత భావం
 - బి) ఊదా-సమానత్వం
 - సి) ఆకుపచ్చ - ఆర్థికాభివృద్ధి
 - డి) పసుపు - శాంతి
3. 1904లో సహకార సంస్థల చట్టం ఏర్పడడానికి కారణమైన కమిటీ?
 - ఎ) ఎడ్వర్డ్ లా
 - బి) మాంటేగ్ ఛెమ్స్ఫర్డ్
 - సి) శివరాజ్ పాటిల్
 - డి) నికల్సన్
4. కింది వాక్యాల్లో సరైన దాన్ని గుర్తించండి.
 - ఎ) స్వల్పకాలిక రుణాలిచ్చే బ్యాంకులు మూడంచెల్లో ఉన్నాయి.
 - బి) దీర్ఘకాలిక రుణాలిచ్చే బ్యాంకులు రెండంచెల్లో ఉన్నాయి.
 - సి) 1986 నుంచి భూ తనఖా బ్యాంకులను భూ అభివృద్ధి బ్యాంకులుగా పిలుస్తున్నారు.
 - డి) పైవన్నీ
5. సహకార శాఖ ఆధ్వర్యంలో RESCO లు లేని ప్రాంతం?
 - ఎ) కుప్పం
 - బి) అనకాపల్లి
 - సి) ప్రొద్దుటూరు
 - డి) చీపురుపల్లి
6. నంది ఫీడ్ అనే పేరుతో పశువుల దాణాను తయారు చేస్తున్నది?
 - ఎ) APRESCO
 - బి) APGCC
 - సి) APCO
 - డి) APMARKFED
7. సహకార సంస్థలకు సంబంధించిన ట్రైబ్యునల్ ఎక్కడ ఉంది?
 - ఎ) ముంబై
 - బి) కలకత్తా
 - సి) ఢిల్లీ
 - డి) త్రివేండ్రం
8. మహాత్మాగాంధీ భూంకార బీమా యోజన పథకాన్ని ప్రారంభించిన సంవత్సరం?
 - ఎ) 1978
 - బి) 2005
 - సి) 2008
 - డి) 2012
9. సహకార సంస్థలకు రాజ్యాంగ హోదా కల్పించాలని

జి. సత్యనారాయణ

సబ్జెక్టు నిపుణులు

సిఫారసు చేసిన కమిటీ?

- ఎ) ఎడ్వర్డ్ లా
- బి) అర్ధనారీశ్వరన్
- సి) శివాజీరావ్ పాటిల్
- డి) మోహన్ కందా

10. APCOB కు ఏ ప్రాంతంలో జోనల్ కార్యాలయం లేదు?

- ఎ) విశాఖపట్టణం
- బి) ఒంగోలు
- సి) కడప
- డి) కర్నూలు

11. కింది ఆర్టికల్స్‌లో సరైనదాన్ని గుర్తించండి?

- ఎ) 243 (ZK) - సహకార సంస్థల ఎన్నికలు
- బి) 243 (ZM) - సహకార సంస్థల అకౌంట్లు, ఆడిట్లు
- సి) 243 (ZQ) - నిధుల దుర్వినియోగం, క్రమశిక్షణ
- డి) పైవన్నీ

12. 'సహకార' వార్తాపత్రిక స్థాపకులు?

- ఎ) భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్య
- బి) కొండా వెంకటప్పయ్య
- సి) రామదాసు పంతులు
- డి) టంగుటూరి ప్రకాశం

13. నాబార్డ్, ఏ కమిటీ సిఫారసులతో ఏర్పడింది?

- ఎ) హజారియ
- బి) శివరామన్
- సి) మోహన్ కంద
- డి) హిల్టర్ యంగ్

14. మోహన్ కందా కమిటీలో సభ్యులుగా లేనివారు?

- ఎ) రాఘవేంద్ర రావు
- బి) ఆరోరా
- సి) హజారియ
- డి) కమలనాథన్

15. సహకార సంఘాలు రాజ్యాంగం ప్రకారం ఏ జాబితాలో ఉన్నాయి?

- ఎ) కేంద్ర జాబితా
- బి) రాష్ట్ర జాబితా
- సి) ఉమ్మడి జాబితా
- డి) అవశిష్ట జాబితా

16. కింది వాటిలో సరైన అంశాన్ని గుర్తించండి

- ఎ) 2012లో 97వ రాజ్యాంగ సవరణ చేసి సహకార సంస్థలకు రాజ్యాంగ హోదా కల్పించారు
- బి) 9 (బి) భాగంలో 243 (ZH) నుంచి 243 (ZT) వరకు ఆర్టికల్స్ ఉన్నాయి.
- సి) ఏక గవాక్ష విధానాన్ని 1987లో ఏపీ ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది
- డి) పైవన్నీ సరైనవే

17. కింది వాటిలో సహకార సూత్రం కానిది?

- ఎ) స్వచ్ఛంద సభ్యత్వం
- బి) పరిమిత వడ్డీ
- సి) న్యాయమైన పంపిణీ
- డి) పైవేవీ కావు

18. సహకార పతాకంలో ఎన్ని రంగులు ఉన్నాయి?

- ఎ) 3
- బి) 5
- సి) 7
- డి) 9

19. సరైనదాన్ని గుర్తించండి

- ఎ) బి.ఆర్. గాడ్కర్ కమిటీ - 1946
- బి) దంట్‌వాలా కమిటీ (1966)
- సి) చౌదరి బ్రహ్మ ప్రకాష్ కమిటీ - 1990
- డి) పైవన్నీ

20. మోడల్ చట్టాన్ని రూపొందించేందుకు నియమించిన కమిటీ?

- ఎ) బ్రహ్మ ప్రకాశ
- బి) జగదీష్ కపూర్
- సి) వైద్యనాథన్
- డి) శివాజీరావ్

21. సమ సమాజ స్థాపనకు సహకార రంగం ఒక ఆయుధం అని పేర్కొన్న ప్రణాళిక?

- ఎ) 1
- బి) 2
- సి) 3
- డి) 4

22. కింది వాటిలో సరైన దాన్ని గుర్తించండి

- ఎ) ఆంధ్రప్రదేశ్ కో ఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ - 1955
- బి) ఆంధ్రప్రదేశ్ గిరిజన సహకార పరపతి సంస్థ -1956
- సి) ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార గృహ నిర్మాణ సంఘాల సమాఖ్య - 1968
- డి) పైవన్నీ

సమాధానాలు

1. సి	6. డి	11. డి	16. డి	21. బి
2. బి	7. ఎ	12. ఎ	17. డి	22. డి
3. ఎ	8. బి	13. బి	18. సి	
4. డి	9. సి	14. సి	19. డి	
5. సి	10. డి	15. బి	20. ఎ	